

SPROGMUSEET

Redaktør: Ole Stig Andersen

Verdens første opera på tegnsprog opføres i Vejle

Af [Ole Stig Andersen](#) 28. marts 2009 • I kategorien [Tegnsprog](#) •

Lørdag den 2. maj opfører den finske døveteatergruppe [Teatteri Totti](#) den romantiske opera *The Hunt of King Charles* på "internationalt tegnsprog" på [Vejle Musikteater](#).

Der er et par tankevækkende ting i den pressemeddelelse.

For det første er operaen finsk, så egentlig hedder den nok ikke *The Hunt of King Charles*. Nej, på finsk hedder den *Kaarle-kuninkaan metsästys*, så det er rimeligt nok at oversætte. Men hvorfor til engelsk? Den bliver jo ikke spillet på engelsk. Hvorfor ikke til dansk, *Kong Karls jagt*? Ganske vist bliver den heller ikke spillet på dansk, men det er da i Danmark den bliver opført.

Operaen havde urpremiere i 1852 og regnes for Finlands første opera. Godt fyrré år tidligere var landet blevet en del af det russiske rige, men kultursproget var stadig svensk. Musikken er skrevet af Fredrik Pacius og librettoen af Sakari (dvs. Zacharias) Topelius, og han skrev den naturligvis på svensk. Så originalen hedder ikke engang uforståelige *Kaarle-kuninkaan metsästys*, men letforståelige *Kung Karls jakt*. Først siden er den blevet oversat til finsk. Endnu senere er den også blevet oversat til engelsk, titlen i det mindste, men hvad kommer det døde teatergængere i Vejle ved? Vi har [tidligere her på bloggen](#) diskuteret hvorfor en dansk avis skulle finde det passende at oplyse hvad en kirkegård i fransktalende Geneve hedder på engelsk. Hvorfor gør de mon den slags?

Teatteri Totti er Finlands eneste døveteater, og de uropførte operaen i tegnsprogoversættelse i maj sidste år i Ålandsøernes hovedstad Mariehamn i forbindelse med Finlands Døveforbunds kulturdage. Det var et passende sted at opføre operaen, for den udspiller sig netop på Åland år 1671 hvor den kun 15 år gamle kong Karl XI ankommer med sit hof og dets intriger for at gå på elgjagt.

For det andet bliver operaen opført på internationalt tegnsprog. Hvad er dét mon for en størrelse? Tegnsprog er naturlige sprog, ligesom talesprog, og der er ikke – som mange mennesker ellers tror – ét tegnsprog som bruges og forstås af alle verdens døve, og tegnsprog består heller ikke af internationalt forståelige fagter. Tegnsprog er forskellige og indbyrdes uforståelige, ganske som talesprog, og der er i hundredevis af dem. Så hvad er internationalt tegnsprog?

Meddelelsen om operaen på [Danske Døves Landsforbunds hjemmeside](#) sætter sprogets navn i anførselstegn: "internationalt tegnsprog" og fortæller [også](#) at

I 1970'erne blev der gjort et forsøg på at skabe et slags internationalt tegnsprog eller snarere en samling af internationale tegn, kaldet Gestuno. Døves verdensforbund, World Federation of the Deaf, udgav en ordbog med omkring 1500 tegn, og formålet var at gøre det lettere for døve fra forskellige lande at tale med hinanden, men idéen om et konstrueret tegnsprog til internationalt brug vandt aldrig rigtig genklang blandt døve.

Mange døve har lært lidt amerikansk tegnsprog (ASL) under studier i USA eller rejser, og kan derfor kommunikere på ASL når de møder døve fra andre lande på samme måde som hørende danskere benytter sig af engelsk.

Måske er det det der menes med "internationalt tegnsprog", ligesom operaens svenske titel er oversat til engelsk. Det bliver spændende at se. Her er et minuts korte klip fra forestillingen:

[Klip fra Kong Karls jagt](#)

Læs også:

1. **Stille larm:** [Kaarle-kuninkaan metsästys](#) Den 2. maj 2009 var der en dansk premiere: for første gang blev der vist en opera på tegnsprog i Danmark. (se blogindlæg fra 28. marts.) Forestillingen fandt sted i...
2. **Findes internationalt tegnsprog? Både ja og nej!** På Ole Stig Andersen's opfordring (næsten for to år siden, undskyld Ole!) vil jeg her prøve at forklare, hvorfor der alligevel blev skrevet "internationalt tegnsprog"/"internationale tegn", da verdens første opera...
3. **Ordbog over Dansk Tegnsprog i fare for at lukke** Ordbog over Dansk Tegnsprog er i fare for at blive lukket, såfremt der ikke snarest skaffes midler til den fortsatte drift...
4. **Derfor er der lyd på Nyheder på Tegnsprog** Nyheder på Tegnsprogs målgrupper er opdelt: Først og fremmest henvender vi os til de ca. 5000 døve i Danmark. Men derudover henvender vi os til alle hørende, der vil se...

Tagget med: [ASL](#), [døve](#), [engelsk](#), [finsk](#), [Gestuno](#), [Musik](#), [opera](#), [svensk](#), [teater](#), [Tegnsprog](#)

3 kommentarer

Lene Hempel

1. april 2009 • 13:03

Seneste sprognyheder

4/5	Sprogforskerne fandt en skat i skoven politiken.dk
27/4	Lille indsats styrker små børns sprog www.dr.dk
26/4	Lad os komme det danske 'jantekomma' til livs politiken.dk
23/4	Ud med sproget - Berlingske Mener www.b.dk
20/4	Unikt runefund i centrum af Odense videnskab.dk

4/1	John Holm, Pioneer in Linguistics, Dies at 72 www.nytimes.com
10/8	Young women, give up the vocal fry and reclaim your strong female voice www.theguardian.com
20/5	Bill Funding Native Language Programs Passes mtpr.org
17/5	Sounds Of The Pilbara II: Songs In Language finishes recording - WAM - West Australian Music wam.org.au
13/5	Seven US Senators Introduce Bill to Promote Preservation of American Indian Languages - Native News Online nativenewsonline.net

FLERE NYHEDER >>>

Verdens sprog på Sprog-museet.dk på et større kort

Mere i kategorien 'Tegnsprog'

Kan sprogvidenskab redde liv? – Om taktilt tegnsprog

Ordbog over Dansk Tegnsprog i fare for at lukke

Indiansk prærietegnsprog i Nordamerika

Findes internationalt tegnsprog? Både ja og nej!

Nye kommentarer

Arturo til Hebraisk: Et genoplivet sprog eller et nyt sprog?

Yunus til Two Turkish Loanwords in Swedish

Sonstige til Den Danske Ordbog på nettet

Mads Haupt til Er det forkert at splitte sammensatte ord?

Monica Scheuer til Jødiske efternavne

jane til Jødiske efternavne

InglêS til Sprogene i Mozambique

Birgit Eggert til Hvad er der blevet af Maren?

Grethe Movsing til Hvad er der blevet af Maren?

Henrik Klindt-Jensen til Ded borriñholmska måled

Artikler om

Forskere i ind- og udland diskuterer stadig, om der eksisterer et internationalt tegnsprog eller ej. Nogle mener ja, andre siger nej. Derfor bruger man oftere udtrykket internationale tegn end internationalt tegnsprog. Læs mere på <http://en.wikipedia.org/wiki/gestuno>. Her citeres også fra rapporter, som forskellige forskere har lavet.

Vedr. Det engelske navn. Det er en tanketorsk fra skribentens side. Kommunikationen med finnerne er foregået på engelsk. Selvfølgelig skal operaen omtales som Kong Karls Jagt. Så tak for påmindelsen.

Svar

Evan Kallermann

6. april 2009 • 13:28

af Evan Kallermann, 6. april 2009 @ 13:19

af Evan Kallermann, 1. april 2009 @ 17:50

Ole Stig Andersen er inde på noget væsentligt om sprogblanding. Vi lukker op for News på tv2, men istedet for at tale engelsk så gør de det på dansk alligevel, godt nok iblandet temmelig mange engelske ord.

I O.S.A's artikel mangler at tegnsprog og tegnsprog er to ting. Hvert land har sit tegn ord-for-ord = tegndansk, tegnfinsk, tegnsvensk osv. de har også rent tegnsprog, som ikke følges ord-for-ord. Jo mere døvt tegnsproget bruges, jo mere 'international' forekommer det!

Man kan bruge udtrykket: Visual Vernacular, blandt døve kaldt visuelt tegnsprog. Hørende kunne lære noget af de døve, de forklarer hvad de vil sige, istedet for at forlade sig på, at et sagt ord giver samme mening for alle.

Når finnerne optræder i Vejle, så regner jeg med de nærmest vil bruge Visual Vernacular. Det betyder et sprogdialekt, der kan ses.

Udtrykket VV kom vi frem til på National Theater of the Deafs døveteater studier på Eugene O'Neil's Center i Connecticut, USA.

Svar

Trackbacks

1. [SPROGMUSEET » Stille larm: Kaarle-kuninkaan metsästys](#)

Skriv en kommentar

Navn (kræves)

E-mail (kræves)

Hjemmeside

Send mig en e-mail når der kommer flere kommentarer.

aktuelle sprog Alfabeter Anmeldelser arabisk

Biblen bogstaver børn Danmark Dansk Dialekter

engelsk esperanto Formidling fransk identitet

konsonanter Medier modersmål Musik Navne norsk Ord

ordbøger ordforråd oversættelse Plansprog religion

romanske sprog russisk Sjov skriftsprog sprogdød Sproggeografi

sprogbort Sprogpolitik sprogteknologi

svensk truede sprog tv tyrkisk tysk Udtale

Underholdning video vokaler

Arkiv	Resources
januar 2015	Ethnologue: Languages of the World
december 2014	Forvo – All the Words in the World. Pronounced.
november 2014	LL-Map: Language and Location
maj 2014	Minority Rights Group
marts 2014	OmniGlot. Writing Systems and Languages of the World
februar 2014	UNESCO Atlas of the World's Languages in Danger
oktober 2013	World Atlas of Linguistic Structures (WALS)
august 2013	
marts 2013	
januar 2013	
december 2012	
november 2012	
oktober 2012	
september 2012	
juli 2012	
juni 2012	
maj 2012	
april 2012	
marts 2012	
februar 2012	
januar 2012	
december 2011	
november 2011	
oktober 2011	
september 2011	
august 2011	
juli 2011	
juni 2011	
maj 2011	
april 2011	
marts 2011	
februar 2011	
januar 2011	
december 2010	
november 2010	
oktober 2010	
september 2010	
juni 2010	
maj 2010	
april 2010	
marts 2010	
februar 2010	
januar 2010	
december 2009	
november 2009	
oktober 2009	
september 2009	
august 2009	
juli 2009	
juni 2009	

Resurser
Bogstavlyd
Dansk sprognævn
Den danske ordbog
Dialekt.dk
dk.kultur.sprog
Korpus.dk
Nye ord i dansk på nettet (NOID)
Ordbog over det danske sprog
Ordnet. Dansk sprog i ordbøger og korpus
Sproget.dk
Svenska Akademien
Θ (Schwa.dk)

maj 2009

april 2009

marts 2009